

בש"פ 6609/21 - פלונית נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 6609/21

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

התובעת בתיק 1248552/5: פלונית

נגד

הנתבע בתיק 1248552/2: פלוני

הודעת בית הדין הרבני האזורי ירושלים מיום
6.10.2021 לפי סעיף 7א(ב) ל[התשט"ז-1956];
תגובה מטעם היועץ המשפטי לשיפוט הרבני מיום
10.10.2021;
תגובה מטעם התובעת מיום 10.10.2021

בשם התובעת בתיק
1248552/5: עו"ד מאיר יצחק וינד

בשם היועץ המשפטי לשיפוט
הרבני: עו"ד אביטל הופר כהן

החלטה

בית הדין הרבני האזורי בירושלים (להלן: בית הדין) הביא לעיוני את החלטתו מיום 5.10.2021 (להלן: ההחלטה) שבה הוטל על הנתבע בהליך שבכותרת (להלן בהתאמה: הנתבע וההליך), מאסר למשך שבעה ימים מכוח

סעיף 7א(א) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות). זאת, לאחר שהנתבע לא ציית לצווים שהטיל עליו בית הדין מכוח חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995, אשר נועדו לגרום לו ליתן גט לתובעת בהליך (להלן: התובעת).

1. בית הדין סקר בהחלטה את השתלשלות האירועים אשר הובילה להטלת המאסר על הנתבע. בהקשר זה צוין כי ביום 26.8.2020 ניתן פסק דינו של בית הדין, אשר המליץ על גירושי הצדדים בעקבות תביעת גירושין שהגישה התובעת, אך מאז ועד היום, במשך תקופה של מעל לשנה, הנתבע מסרב ליתן לתובעת גט. בעקבות סירובו של הנתבע להעניק לתובעת גט, התקיים ביום 10.3.2021 דיון במעמד הצדדים אשר במהלכו הבהיר בית הדין לנתבע כי ככל שהוא יוסיף לעמוד על סירובו לתת את הגט, יכנסו לתוקפם צווי הגבלה שיאסרו עליו לצאת את הארץ, לקבל, להחזיק או לחדש רשיון נהיגה וכן יוטלו עליו הגבלות בבנקים. חרף האמור, הנתבע לא הודיע על הסכמתו למתן גט, וצווי ההגבלה נכנסו לתוקף ביום 6.4.2021. ביום 19.8.2021 ניתנה החלטה נוספת, שבה התריע בית הדין כי אם הגט לא יוסדר במועד הדיון אשר נקבע ליום 24.8.2021, יוחרפו הסנקציות כנגד הנתבע. לאחר מכן התקיימו שני דיונים נוספים, ביום 24.8.2021 וביום 31.8.2021, אשר אף במהלכם חזר וסירב הנתבע ליתן גט לתובעת. במהלך הדיון שהתקיים ביום 31.8.2021, התברר כי הנתבע אף הפר את צו ההגבלה שהוטל עליו ונהג ברכבו. על רקע האמור, הורה בית הדין ביום 5.9.2021 על הרחבת צווי ההגבלה וחייב את הנתבע בתשלום "מזונות מעוכבת" עד אשר ינתן הגט. בהחלטת בית הדין מיום 5.9.2021 צוין, בנוסף, כי ככל שהנתבע לא יודיע על הסכמתו ליתן לתובעת גט בתוך 10 ימים, ישקול בית הדין להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות אשר מקנה לבית הדין סמכויות על פי סעיפים 6 ו-7 לפקודת בזיון בית משפט (להלן: הפקודה). משלא ניתנה הסכמת הנתבע ליתן לתובעת גט, החליט בית הדין להטיל על הנתבע מאסר בן שבעה ימים, אך צוין כי צו המאסר יפקע אם הנתבע יחדל מסירובו ליתן גט לתובעת.

2. משהובאה לעיוני ההחלטה, הוריתי לצדדים להליך, כמו גם ליועץ המשפטי לשיפוט הרבני (להלן: היועץ), להגיש את התייחסותם באשר למאסר שהוטל על הנתבע.

3. התובעת הודיעה כי היא סומכת את ידיה על החלטת בית הדין. לטענתה, הנתבע מסרב באופן שיטתי לפעול בהתאם להחלטות בית הדין, והסנקציות שהוטלו עליו עד כה לא גרמו לו לשנות את דרכו. התובעת מציינת כי התנהגות הנתבע וסרבנותו להעניק לה גט מסבים לה ולילדיה הקטינים נזקים של ממש ומשכך, היא מבקשת כי החלטת בית הדין תיוותר על כנה, בתקווה כי זו תגרום לנתבע להעניק לה את גטה.

4. היועץ סבור אף הוא כי אין מקום להתערב בהחלטת בית הדין. לגישתו, השתלשלות האירועים שפורטה בהחלטה מעידה בבירור כי בית הדין פעל בהתאם להוראות הדין ביחס להטלת סנקציות מכוח חוק כפיית ציות והפקודה. בהודעתו, מדגיש היועץ כי בית הדין הזהיר את הנתבע מראש, כי אם יוסיף לעמוד על סירובו להעניק לתובעת גט, בית הדין ישקול להטיל עליו סנקציות נוספות לפי הפקודה. בהקשר זה צוין כי לנתבע ניתנה הזדמנות לטעון בפני בית הדין כנגד המאסר שהוטל עליו, אך טענותיו נדחו. עוד הוסיף היועץ כי בית הדין החריף בהדרגה את הסנקציות שהוטלו על הנתבע, ומשעה שאלו לא הביאו את הנתבע ליתן לתובעת גט ובית הדין סבר שהטלת סנקציה כספית לא תועיל, לא היה מנוס מהטלת מאסר על הנתבע. היועץ סבור כי החלטתו של בית הדין היא מידתית, זאת לנוכח הפרת צווי ההגבלה על ידי הנתבע ובשים לב לכך שמוצו אפשרויות פוגעניות פחות על מנת להביאו לתת גט לתובעת.

5. עמדת הנתבע לא התקבלה וזאת חרף מספר ניסיונות מצד מזכירות בית המשפט להשיגו, לרבות באמצעות פנייה לבא-כוחו אשר ייצג אותו בהליך.

6. לאחר שעיינתי בהחלטת בית הדין, בתגובת התובעת ובעמדת היועץ, על נספחיהן, לא מצאתי מקום לעשות שימוש בסמכות הקבועה בסעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות.

7. סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות קובע כי לבית הדין הרבני, כשהוא דן בעניין שבסמכות שיפוטו, יהיו כל הסמכויות לפי סעיפים 6-7 לפקודה. סעיף 6(1) לפקודה קובע כי לבית משפט תהא "הסמכות לכוף אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם והמצוה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה". תכליתה של הוראה זו היא להביא לכפיית ציות עתידית של צווי הערכאה השיפוטית המופרים (בש"פ 4072/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, פסקה 25 (7.4.2013)). על כן, נפסק כי טרם פניה להליכים הקבועים בפקודה, על הערכאה השיפוטית למצות שימוש באמצעים חריפים פחות, אך ככל שנמצא כי אין פתרון חלופי או כי לא הושגה מטרת כפיית הציות, ניתן יהיה לעשות שימוש בכלים המשפטיים הקבועים בפקודה (ראו, למשל: בש"פ 8644/17 פלוני נ' פלונית, פסקה 3 (25.12.2017); בש"פ 3060/20 פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (18.6.2020)).

8. מהחומר שהובא לפניי עולה כי הנתבע מסרב להעניק לתובעת את גטה במשך תקופה לא מבוטלת. על חומרתה של התנהגות מעין זו ועל הפגיעה הקשה שנגרמת בעטיה אין צורך להכביר מילים, וכבר נפסק כי על בית הדין הרבני ועל בתי המשפט להילחם בתופעה זו על מנת למגרה (בש"פ 308/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 8 (13.1.2020)). בעניינינו, כמתואר בהחלטות בית הדין ובעמדת היועץ, מאמציו הרבים של בית הדין להשפיע על הנתבע ולגרום לו לשנות את עמדתו עלו בתוהו. צווי ההגבלה הוטלו על הנתבע עוד בחודש מרץ 2021 ונכנסו לתוקפם כחודש לאחר מכן. משעה שהנתבע עמד בסירובו ליתן לתובעת את גטה במשך מספר חודשים נוספים, הוחרפו הסנקציות כנגדו וכן התקיימו בפני בית הדין מספר דיונים אשר אף במהלכם ניסה בית הדין להביא את הנתבע לחזור בו מסירובו – כל זאת ללא הועיל. כעולה מהודעת היועץ, אף לאחר שהוטל על הנתבע עונש המאסר, בית הדין קיים דיון נוסף בניסיון להביא את הנתבע להסכים להעניק לתובעת גט, אך הנתבע לא חזר בו מסירובו.

9. לנוכח האמור, מקובלת עליי עמדת היועץ לפיה המאסר שהוטל על הנתבע מידתי וסביר בנסיבות העניין ולא מצאתי הצדקה להורות על ביטולו.

10. אשר על כן, החלטתי מיום 6.10.2021 על עיכוב ביצוע המאסר מבוטלת בזאת, והחלטת בית הדין מיום 5.10.2021 תעמוד בעינה. ככל שהנתבע החל לרצות את תקופת המאסר, תנוכה תקופה זו מעונש המאסר שהוטל עליו בהחלטת בית הדין.

ניתנה היום, ו' בחשוון התשפ"ב (12.10.2021).

ה נ ש י א ה